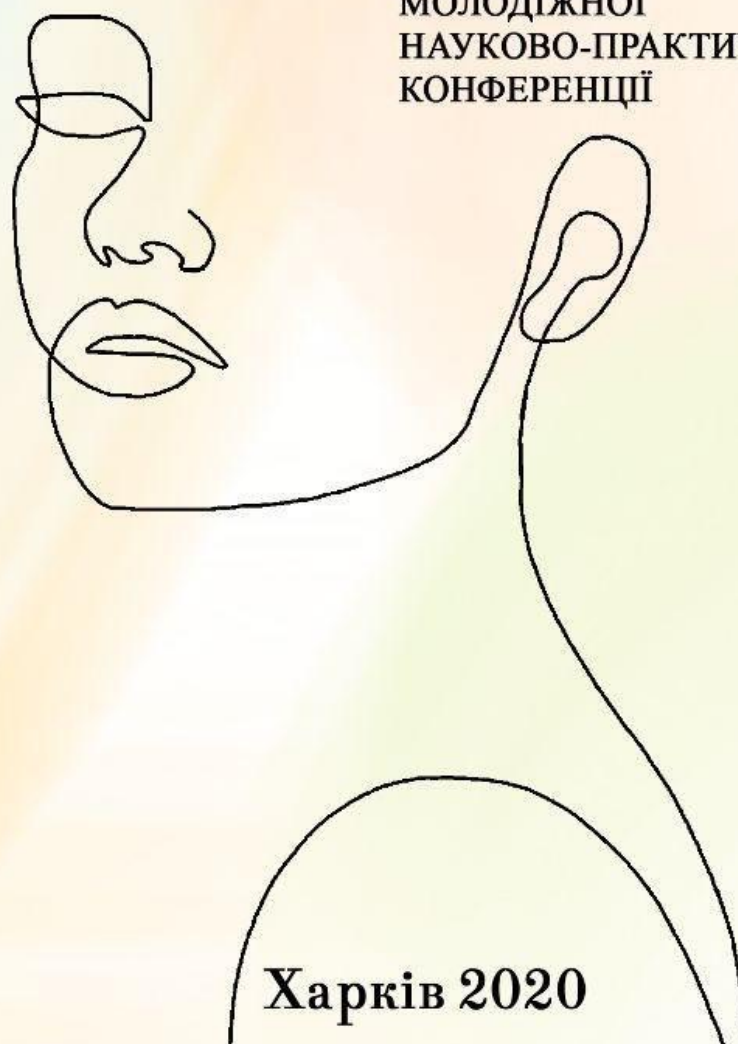

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна
Факультет психології
Наукове товариство студентів, аспірантів,
докторантів та молодих вчених факультету психології

2020 ВЕКТОРИ ПСИХОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
МОЛОДІЖНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

Харків 2020

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет психології

Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених

«ВЕКТОРИ ПСИХОЛОГІЇ-2020»

Матеріали Міжнародної молодіжної
науково-практичної конференції

Харків - 2020

УДК 612.821.(082)

ББК 88.34

К 88

«ВЕКТОРИ ПСИХОЛОГІЇ – 2020». Матеріали Міжнародної молодіжної наукової конференції (24 квітня 2020 р., м. Харків, Україна). - Харків

Затверджено на засіданні вченої ради ХНУ імені В.Н.Каразіна, факультету психології від 24.04.2020 р., протокол №4

Редакційна колегія:

Крейдун Н. П., канд. психол. н., професор, декан факультету психології ХНУ імені В.Н.Каразіна

Олефір В.О., д. психол. н., доцент

Кряж І. В., д. психол. н., професор

Кочарян О.С., д. психол. н., професор

Наливайко О.О., канд. пед. н., доцент

Літвякова В.Ю. студентка 3 курсу факультету психології.

Баліцька А.Р. студентка 4 курсу факультету психології.

Глушко М.А. студентка 2 курсу факультету психології

Адреса редакційної колегії: 61077, Харків, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, факультет психології.

Email: psy.ntukarazin@gmail.com

© В. М. Фіцай – дизайн обкладинки

ЗМІСТ

«Прикладна психологія»	7
Баєва К.О.	10
Богдановський С. О., Гуляєва О. В.	12
Бондаренко А.В.	15
Василяка К.Н.	18
Громак Л. І.	20
Драгниш А. М.	23
Іванчихіна К. О.	25
Нерушенко Є. І.	28
Ніколенко В.В.	31
Стеценко О.В.	34
Фільчакова А.С.	36
Цигічко К.Д.	39
Швець К.І.	41
Широких А. О.	43
«Загальна психологія»	47
Баліцька А.Р.	48
Гмирь О. А.	52
Дружиніна І.А.	55
Іщенко Є.Д.	58
Літвякова В. Ю.	60
Мельник О.О.	62
Олійник О. Ю.	65

Сиромолотова К.В.	68
Соколянська М. В.	70
Чамлай .І, Діхтяренко С. Ю.	72
Черних О.А.	74
Чуб Р.	77
Чупіна К.О.	80
Якобчук Н. С.	84
«Педагогіка»	88
Ганзина А. В.	91
Гарбар С.В.	94
Дорошенко К. С.	97
Оразгелдиев М. М.	99
Оразгелдиев М.М. Трибулькевич Е.Г.	103
Пупкова А. О.	106
Романова Н.М.	108
Савчин О. М.	111
Хвалько М. І.	116
Шевчук Ю. С.	119
Шурин О.І.	122
« Психологічні міждисциплінарні зв'язки»	125
Тетера А.І.	126
Татарко К.И.	129
Шевченко О. О.	132

2. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: хрестоматія : навчальний посібник для студ. пед. вузів./упоряд. А. М. Богуш. – К.: СЛОВО, 2005. – 720с.
3. Калмикова Л.О. Психологія формування мовленнєвої діяльності у дітей дошкільного віку: [монографія]/Л.О. Калмикова. – К.: Фенікс, 2008. – 497с.
4. Калмикова Л.О. Формування у дітей старшого дошкільного віку мовленнєвої діяльності: діагностично-розвивальний комплекс: навч.-метод. посіб./Л.О. Калмикова. – К.: Видавничий дім «Слово», 2016. – 384с.
5. Савчин О.М. Формування у дітей п'ятирічного віку умінь будувати розповіді всіх типів/О.М. Савчин. – [випуск 2 Т.2.]. – зб. наук. пр./голов. ред. В.П. Коцур, «HUMANITARIUM». Педагогіка, Переяслав- Хмельницький (Київ. обл.): вид. ПП Лисенко М.М., 2018. – с.122 – 130.

Хвалько М. І.

Рівненський державний гуманітарний університет
До питання підвищення емоційної чутливості учнів перших класів в умовах навчально-виховного середовища

Початок навчання дитини у школі є важливим процесом в житті школяра, оскільки передбачає новий для нього вид діяльності та вимагає мобілізацію всіх психічних і психофізіологічних зусиль дитини, необхідних для здобуття нових вмінь та навичок. В навчально-виховному середовищі учень також пристосовується до нового режиму життя, вчиться взаємодіяти з шкільному колективі, формує навички самоконтролю та саморегуляції, визначає власну самооцінку, складає уявлення про себе тощо.

Молодший шкільний вік позначається інтенсивним розвитком самосвідомості дитини, усвідомлення своєї індивідуальності, соціальної ролі, унікальності. Однією з важливих умов успішного формування особистості дитини молодшого шкільного віку є потреба в захищеності, комфортності, позитивних емоціях.

Емоційний розвиток є вагомим частиною загального психічного розвитку дитини перших семи-десяти років життя. Емоції зберігають своє значення і в наступні періоди життя, проте на ранніх етапах онтогенезу вони є провідними, оскільки на них значною мірою ґрунтується поведінка дитини. Емоційність – властивість людини, характерною особливістю якої є схильність до швидкого і

яскравого прояву емоцій, легка збудливість; сфера прояву темпераменту особистості, яка визначає частоту і ступінь виразу емоцій і почуттів особистості [3, с. 62]. Емоції людини – одна з найважливіших сторін психічних процесів, яка характеризує переживання людиною об'єктивної дійсності, її ставлення до довкілля і самої себе; це одна з форм відображення об'єктивної дійсності, в якій домінує активний суб'єктивний характер психічного процесу [2, С. 173-179.].

Проблеми різних аспектів емоційності досліджували О.Беляев, О.Бондаренко, В.Вілюнас, А.Гаврилова, В.Гарбузов, В.Громовий, Р.Емонс, Е.Ільїн, О.Кононко, М.Корольчук, О.Кульчицька, Д.Маер, О.Медведев, І.Мельничук О.Тихомиров, М.Фоміна, Г.Фейст, П.Якобсон та ін.

Результати психолого-педагогічних досліджень доводять, що серед першокласників є така категорія дітей, які через індивідуальні психофізіологічні особливості важко адаптуються до нових умов життєдіяльності, лише частково пристосовуються до розпорядку роботи в школі, важко засвоюють навчальну програму або й зовсім не приймають умови шкільної життєдіяльності, залишаючись дезадаптованими зовнішньо чи внутрішньо, характеризуються надмірною вразливістю, образливістю, плаксивістю, негативно реагують на зміни життєвих обставин. Проблеми адаптації учня породжують проблеми в його навчанні, спілкуванні, поведінці і, що дуже важливо, – проблеми загального розвитку самої особистості дитини [2].

Емоції і почуття, які складають емоційний світ дитини, відіграють важливу роль в її внутрішньому і зовнішньому житті. Вони збагачують відображення дитиною об'єктивної дійсності і в зв'язку з її потребами й інтересами стають спонуканнями до діяльності, регуляторами дитячої активності. Світ душевних переживань дошкільника різноманітний і включає емоції, почуття і стани. Всі вони задовольняють потребу в емоційному збагаченні дитини [1]. Дитину можна вважати емоційно благополучною, якщо вона розуміє, до чого прагне, вміє прогнозувати бажаний результат, визначає шляхи його досягнення, самостійно оцінює ефективність власної діяльності, працює над помилками, отримує задоволення від процесу навчання та адекватно оцінює його результати. Професійні вміння педагога визначати та створювати оптимальні умови

на новому етапі формуванні особистості дитини (початок шкільного життя) сприяють полегшенню перехідного періоду та успішній адаптації першокласників до навчально-виховного середовища початкової школи.

Відтак, можемо стверджувати, що емоційна чутливість виникає на основі таких подразників психічного стану молодшого школяра, як новизна, незвичність, раптовість та неочікуваність ситуації. Збудження, яке при цьому виникає, проявляється у вигляді емоційних реакцій дитини. Чим меншою є дитина, тим більше емоцій їй притаманні. Емоції викликають активний чи пасивний стан, підвищують чи пригнічують життєдіяльність дитини. Емоційний розвиток дитини 6–7 років безпосередньо пов'язаний зі зміною способу життя, розширенням кола спілкування та характеризується бурхливим розвитком та вдосконаленням емоційної сфери дитини [1], [2].

Відтак, розвиток емоційної чутливості учнів перших класів в умовах навчально-виховного середовища – це реакція організму на зміну соціальної ситуації, яка супроводжується розвитком вольових якостей молодших школярів; усвідомленням виконання певних обов'язків, що супроводжують навчальний процес; вмінням активно керувати увагою, слухати, думати; коригуванням власної поведінки; узгодженням власних потреб з вимогами вчителя, батьків; розвитком вольової поведінки; регулюванням власних психічних процесів; формуванням вольових рис характеру; вихованням самостійності та впевненості, наполегливості, витримки тощо. Підвищена емоційна чутливість прямим чином впливає на процес адаптації учня до шкільного життя, тобто виступає в ролі своєрідного бар'єру на шляху до успішного пристосування дитини молодшого шкільного віку до нових соціальних умов. Тому важливим завданням вчителя та батьків в умовах навчально-виховного процесу в освітньому закладі є необхідність постійно дбати про розвиток емоційної сфери дитини, зокрема у соціальному оточенні, у різних видах цілеспрямованої діяльності.

Література:

1. Кононко О. Л. Соціально-емоційний розвиток особистості (в дошкільному дитинстві) / О. Л. Кононко. – К. : Освіта, 1998. – 225 с.

2. Медведєв О. Розвиток емоційної сфери особистості дитини як психолого-педагогічна проблема / О.Медведєв // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – 2013. – Вип.44. – С. 173-179.

3. Приходько Ю. О. Психологічний словник-довідник : навчальний посібник / Ю. О. Приходько, В. І. Юрченко. – К. : Каравела, 2012. – С. 328., с. 62.

Шевчук Ю. С.

Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Психологічна готовності вчителя до роботи в класах з інклюзивним навчанням

Інклюзивне навчання має на меті забезпечити доступ до освіти дітей з особливими потребами у загальноосвітніх навчальних закладах за рахунок застосування методів навчання, що враховують індивідуальні особливості таких дітей. В основу інклюзивної освіти покладена ідеологія, яка виключає будь-яку дискримінацію дітей; забезпечує однакове ставлення до всіх людей, але створює спеціальні умови для таких дітей.

Педагоги, які працюють в інклюзивних класах повинні мати спеціальну освіту і підготовку. Це мають бути знання про особливості психофізичного розвитку таких дітей, обізнаність зі спеціальними методами і прийомами навчання, доступними технічними і дидактичними засобами, ергономічними нормами і вимогами до організації і здійснення освітнього процесу.

Для успішної навчальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами педагог повинен володіти необхідними знаннями і навичками:

- ознайомитися з анамнезом учня, мати уявлення, які психічні процеси та функції у нього порушені;
- у процесі навчальної діяльності вивчати динаміку уваги, стомлюваності, темп роботи кожної дитини;
- враховувати стан слуху, зору, загальної та дрібної моторики дитини;
- навчитися адаптувати навчальні плани, методи роботи, дидактичний матеріал до індивідуальних потреб дітей;

Наукове видання
Матеріали Міжнародної конференції
25 квітня 2020 р, м. Харків, Україна

«Вектори психології-2020»

Формат 60x84/16. Ум.друк.арк.9.6. Тираж 50. .

Видавець і виготовлювач
Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна
61022, м.Харків, майдан Свободи, 4.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №3367 від 13.01.2009

Харків - 2020